

Zachovejte Bienále Brno!

schůzka s vedením Moravské galerie v Brně k budoucnosti Bienále Brno
14. října 2022, 10 – 12.30 h

Přítomní:

- za MG: Jan Press, Ondřej Chrobák, Marta Sylvestrová, Miroslava Pluháčková, Pavla Obrovská
- za MKČR: Helena Musilová, poradkyně ministra kultury (online, přítomna v první polovině schůzky)
- za odbornou komunitu: Adam Štěch, Aleš Najbrt, Denisa Kollarová, Pavla Pauknerová, Tomáš Celizna

Obsah schůzky:

- Ředitel MG Jan Press představil vývoj galerie v posledních několika letech a problémy, se kterými se galerie potýká. Mezi nimi zejména důsledky klimatické krize, pandemie COVID, a války na Ukrajině pro chod galerie. Dle Jana Presse MG momentálně disponuje rozpočtem cca 2,5 mil. Kč ročně na všechny výstavy.
- Z pohledu Jana Presse a Ondřeje Chrobáka je BB organizačně a finančně náročná akce, která časově (přípravou i délkou trvání) zabírá příliš mnoho místa v prostorech i programu MG. Důvodem pro její zrušení, oznámené aktualitou na webových stránkách MG 24. května 2022, je nedostatek finančních prostředků, rostoucí ceny energií, ekologická stopa BB (cesty hostů a návštěvníků ze zahraničí), malý potenciál Bienále Brno pro komunikaci galerie s širší veřejností, změny v programových prioritách MG, prostorová omezení. Dle Ondřeje Chrobáka take komplikované vztahy s odbornou komunitou, které BB údajně provázejí po celou jeho existenci.
- Jan Press uvedl, že grafický design je pro MG pouze jedním z řady oborů designu, kterým se chce galerie do budoucna věnovat.
- Jan Press v prezentaci také zmínil roli Bienále Brno v kandidatuře města Brna na Evropské město kultury 2028, a digitální platformu, financovanou z grantů Evropské unie, kterou MG připravuje. Její obsah ani termín spuštění blíže nespecifikoval.
- Zajímalo nás, zda by nebylo možné obdobný evropský grant získat pro organizaci dalších ročníků Bienále Brno. Marta Sylvestrová uvedla, že Moravská galerie grant EU Culture pro Bienále Brno ve výši cca 4 milionů Kč získala v roce 2002. Granty EU nejsou určeny na podporu periodických akcí, projekt musí být výjimečný (jubilejní 20. BB), musí mít evropskou

dimenzi, a musí splňovat priority EU pro dané grantového období. MG žádala opětovně v roce 2015 a 2016, z níž hodlala dofinancovat BB 2016. K získání grantu v obou letech vždy chybělo pouze několik bodů, důvodem pro neudělení grantu mohlo být i to, že MG v předchozím období již grant získala (BB 2002 a jiné projekty galerie).

- Helena Musilová vymezila tři okruhy témat, jimž by se diskuse měla věnovat: 1) jakou formu může Bienále do budoucna mít, 2) jakou úlohu může při organizaci Bienále sehrát oborové uskupení, resp. jaká by mohla být podoba tohoto profesního uskupení, 3) jaké jsou finanční možnosti organizace Bienále
- Adam Štěch vznesl dotaz ohledně značky Bienále Brno. Jan Press podotkl, že MG tuto značku nevlastní, nadále zůstává v držení Sdružení Bienále Brno. Marta Sylvestrová doplnila, že Jan Rajlich ml. držení této značky prodloužil o dalších 10 let.
- V názorech na to, jak by měla veřejná instituce typu MG naložit s kulturním dědictvím, jakým BB dle názoru zástupců odborné veřejnosti bezesporu je, se obě strany neshodly. Předložené argumenty pro pokračování Bienále Brno – mezi nimi padesátiletá historie diskursu o grafickém designu, mezinárodní renomé, nezastupitelná role v oblasti vzdělávání – uvedené v petici, doposud podpořené 2765 podpisy z 58 zemí, ani apel 30 pedagogů z 8 vysokých uměleckých škol v Čechách a na Slovensku a dalších, nepřesvědčilo vedené MG, aby v organizaci Bienále Brno pokračovalo.
- Ondřej Chrobák ke vznesenému argumentu o propojení Moravské galerie s Bienále Brno dodal, že archiv BB tvoří pouze přibližně 20% sbírky grafického designu Moravské galerie v Brně.
- Dle Jana Presse se Ministerstvo kultury ČR vyjádřilo, že by bylo rádo, pokud by BB nezaniklo, neboť jde o kulturní dědictví.
- Z pohledu Jana Presse neodkáže MG pro organizaci BB poskytnout žádné finanční prostředky, nicméně by dokázala pomoci se zajištěním brněnského kina Scala, případně poskytnout prostory. O tom jaké, a na jak dlouho, bychom museli dále jednat.
- Ondřej Chrobák uvedl, že příkladem by možného fungování by mohla být organizace Ceny Jindřicha Chalupeckého, která si vše organizuje sama bez účasti veřejné instituce. Jediné, na čem MG v tomto případě spolupracuje, je poskytnutí prostor.
- Jan Press a Ondřej Chrobák vidí řešení ve vzniku spolku (viz příklad Společnosti Jindřicha Chalupeckého), který si odborná komunita sama založí, skrze něj si obstará finanční prostředky a Bienále Brno zorganizuje.

Zástupci MG se vyjádřili, že vedení MG nemá o organizaci Bienále Brno nadále zájem.

- V závěru schůzky Jan Press doplnil, že uvedený spolek by mohl získat finanční prostředky prostřednictvím Ministerstva kultury ČR.

Zápis vypracovali:

Adam Štěch, Aleš Najbrt, Denisa Kollarová, Pavla Pauknerová, Tomáš Celizna

18. října 2022